

Kontaktinformasjon til forlag og forfattere står i pressemappe 2017 på www.brageprisen.no

Ytterligere opplysninger fås ved henvendelse til:

- Siri Ekestad Bauge, sekretariatet, 40 89 03 15
- Kari Marstein, Bragerådets leder, 415 29 707

Vinnerne av Brageprisen 2017

Brageprisene for 2017 ble delt ut tirsdag 21. november under en festforestilling i Dansens hus.

Skjønnlitteratur

Tittel: Tung tids tale

Forfatter: Olaug Nilssen

Forlag: Det Norske Samlaget

Tung tids tale er eit rørende brev til ein elska son, ein fortvila rapport frå ein utmattande kvardag og eit verknadsfullt kampskrift mot diagnosesamfunn og rigid byråkrati. Forteljaren er ei sjukemeld trebarnsmor som har sett sin førstefødde utvikle seg frå ein uvanleg oppvakt smårolling til ein autistisk, lite kommunikatív niåring som må passast på døgnet rundt. Tittelen er henta frå Haldis Moren Vesaas sitt kjende dikt frå 1945, men Nilssen legg ein ny dimensjon til oppfordringa om å gi av lukka si: Kva det kostar å vere den som skal stråle varme og løfte børa for andre – og kva det kostar å skaffe hjelpa ein sjølv treng. I eit direkte, men fortetta og rytmisk språk teiknar Olaug Nilssen opp ei rekkje slåande scener som set seg fast i lesaren. Gjentakande, monotone setningar står til sisyfosarbeidet med kvardagslege rutinar og pedagogiske metodar som gir få resultat. Andra gongar flyt orda raskt og gjenskaper den emosjonelle dramatikken som kan oppstå i basketak med ein vilter unge som berre av og til gir slik respons den utslitne mora så sårt treng. Nilssen er kompromisslaus i omtalen av sosiale tabu, som det å bli slått og biten av barnet sitt. Eller angsten for å slå tilbake. Einsemda i å merke at vener ikkje vil høyre meir om den vanskelege kvardagen. Mot denne mørke bakgrunnen glimtar det fram ei og anna magisk stund av fellesskap mellom mor og barn – men utan at lesaren får gløyme slitet som har gått føre og kjem etter. *Tung tids tale* er ei både rå og nyansert, kamplysten og sorgtung historie om kjærleik som krev alt ein har å gi.

Barne- og ungdomsbøker

Tittel: Keeperen og havet

Forfatter: Maria Parr

Forlag: Det Norske Samlaget

I *Keeperen og havet* byr Maria Parr på mer av det vi gledet oss over i *Vaffelhjarte*, den første boka om Trille og Lena i Knert-Matilde. Samtidig klarer Parr å få det kjente universet til å fremstå nytt og friskt ved å skildre det gjennom øynene til to tolvåringer. Lena og Trille plasseres i brytningspunktet mellom barn og ungdom og dette gir rom for de motsetningsfylte, klisjefrie karakterene til å utvikle seg videre. I *Keeperen og havet* fremstår de to hovedkarakterene mer kompliserte og nyanserte enn før. Handlingsrommet er utvida, følelsene er større og begivenhetene mer alvorlige. Det troverdige tolvåringsperspektivet er drivkrafta både i handlinga og i språket, og viser hvor intenst livet kan oppleves i denne alderen. Det trygge de alltid har kjent er i forandring og de Trille og Lena blir satt inn i nye sammenhenger og utfordringer som forelskelse, sjalusi, refleksjoner rundt død – og ikke minst behovet for å bli sett som den man er. Fra den lille bygda ved havet skaper Maria Parr et litterært univers som er både tidløst, universelt og godt å vende tilbake til.

Sakprosa

Tittel: Verdensteater

Forfatter: Thomas Reinertsen Berg

Forlag: Forlaget Press

I februar 1956 så leserne av New York Times et kart på forsiden som gjorde folk urolige. Et verdenskart viste at uvante linjer delte opp havene – saken handlet om geologer som utforsket en revne i havbunnen. Nå revnet ikke havbunnen, tvert om skrev en av geologene til et svarbrev til leserne: «Bevegelser på et par centimeter i løpet av et århundre blir sett på som svært raske.»

At kart har fascinert og at kart har enorm betydning gjennom tidene er vel kjent. Med boken *Verdensteater* har journalisten og skribenten Thomas Reinertsen Berg har skapt en tour de force i kartenes historie i verden. Han starter med de aller første verdensbildene, setter verden som scene, og tar sats gjennom verdensbildene og forestillingene, systematisk, velskrevet, morsomt og lærerikt. Boken er usedvanlig flott illustrert, med kart som viser ulike måter å se verden på, fra greske spekulasjoner til middelaldersk tro, fra renessansens forsøksvise vitenskapelige kartlegging til vår digitale samtid med lynkjapp informasjonsenting. En utsøkt og særegen sakprosabok.

Åpen klasse: Lyrikk

Tittel: Vandreutstillinger

Forfatter: Cecilie Løveid

Forlag: Kolon Forlag

Vandreutstillinger er ei samling dialog- og portrettdikt, der historiske personar blir tolka og portretterte. Kjende og mindre kjende kunstverk blir skildra i poetisk form. Det er på mange måtar ein gamal sjanger Løveid utforskar og fornyar, den klassiske retorikkens ekfrase, som tyder "dikt som skildrar eit kunstverk". Løveid fornyar sjangeren ved å skildre korleis Obstfelder blir portrettert i teikneserieform; ein annan stad tek ekfrasen hennar utgangspunkt i ei tatovering. Målet med samlinga er ikkje berre å skildre store verk, men å vekke eksistensiell undring hjå lesaren, og det skjer på ein underfundig og fabulerande måte. Djupt eksistensielt alvor blir avløyst av små, effektivt avvæpnande blikk eller grep. Eit døme er diktet hennar til Andy Warhol, der ho lét kunstnaren repetere den same replikken ("Jeg er helt henrykt") i møte med vilkårlege brutale historiske faktum: alt kan bli serieprodusert og estetisert. Eit sosialt engasjement – og klasseperspektiv – blir forløyst av Løveids fantasi og krysskoplingane hennar av bilete. Enkeltidkta er direkte og slåande, medan samlinga som heilskap er gjennomkomponert som eit teaterstykke i tre delar.

Hedersprisen 2017

Kari Grossmann

Brages hederspris tildeles en person eller institusjon som i kraft av sin gjerning som forfatter, oversetter eller som på annen måte, har bidratt til å øke utbredelsen av eller forståelsen for litteratur, eller til å høye kvaliteten på norsk skriftkultur.

Mange av oss har blitt lest for fra en eller flere av bøkene til årets hedersprisvinner. Og like mange av oss leser høyt fra dem i dag – for barn eller barnebarn, skolebarn eller barnehagebarn. Det er bøker som formulerer verden. Gjør den begripelig og forståelig, og det er bøker som skaper nye verdener.

Og det handler gjerne om å undre seg. Om å filosofere over små og store spørsmål. Over hverdagslivets detaljer og begivenheter, men også over fantasiens og magiens ubegrensede muligheter. Med lekenhet, men også med det største alvor.

Årets vinner har gjennom et langt kunstnerliv latt barns nysgjerrighet og vitebegjær være førende og forførende. Denne kunstneren er, som barnelitteraturen selv, tverrestetisk. Få, om noen, har preget norsk barnelitteratur og norsk visuell offentlighet som vinneren av årets hederspris. Hun står bak en omfattende produksjon av tekst og bildebøker. Hun har illustrert mer enn 35 titler for andre forfattere, og forfattet og illustrert nesten tilsvarende antall selv. Forfatterskapet spenner seg over de fleste sjangere, fra sakprosa til skjønnlitteratur. Hun er tidløs og hun leses på tvers av landegrensene.

Forfatteren har formgitt og formidlet barneblikket og barnlig nysgjerrighet med sjarm, alvor og lekenhet i mer enn femti år. Hun har skapt moderne klassikere og få, om noen barnebokforfattere har større lesekreter enn henne. Årets ærespris går til en av landets mest folkekjære forfattere; Kari Grossmann.